

IV. « An pœnitentiarius possit absolvere pœnitentes a censuris et casibus reservatis sibi concessis, non audita integra confessione sacramentali, sed tantummodo ab ipsis casibus reservatis et pro aliis pœnitentes remittere ad alium confessarium? »

« Sacra, etc., ad supradicta dubia respondit negative in omnibus; » lib. xviii *Decret.*, pag. 346, apud Monacell., *loc. cit.*, num. 19.

(30. A casibus reservatis, sive Summo Pontifici, sive episcopis, sive prælatis regularibus quinam, et a quibus absolvere possint, vel non? Vide verb. ABSOLVERE, ABSOLUTIO per tot.

(31. Dictis adde, quod urgente necessitate celebrandi seu communicandi, ad vitandum grave scandalum, et notam infamiae, non solum potest pœnitens ab inferiori confessario absolvi directe a peccatis non reservatis, et indirecte a reservatis nullam habentibus adnexam censuram reservatam, juxta dicta sub verb. JURISDICTIO, num. 35, et verb. Pœnitentiæ sacramentum, art. 2, num. 91, sed etiam id poterit in defectu superioris et confessarii habentis ad id facultatem, quamvis peccata reservata adnexam habeant occultam censuram reservatam, v. g. censuram reservatam excommunicationis ob occultam clerici percussorem, et ipse confessarius inferior neque in tali necessitate possit eum absolvere a tali reservata censura. Sic Layman, lib. v, tract. 6, cap. 12, num. 10 cum Henricq., Suarez, Coninch., et alii ibi citatis, La Croix post Busembaum l. vi, par. 4, num. 1599; Sporer, tom. III, cap. 6, sect. 2, num. 753; Reiffenstuel, *Theolog. moral.*, tract. 14, dist. 9, qu. 2, num. 10; Diana, par. iii, tract. 4, resol. 404, par. v, tract. 13, resol. 10; Felix Potestas, tom. I, part. iv, num. 3123; card. de Lugo, *De eucharistia*, disp. 14, sect. 5, nu. 100 et 102 cum aliis ibi allegatis; Hlsung., tract. 6, disp. 6, q. 7, art. 8, § 1, num. 137; Joan. de la Cruz, *De excommunicatione*, art. 2, nu. 6; Matthæuc., *Cautela confessarii*, lib. 1, cap. 33, num. 44, lib. II, cap. 35, num. 24 et seq., ac cap. 36, num. 9 et 10, et plurimi alii dicentes, quod sic absolutus in tali necessitate, licet adhuc remaneat excommunicatus, possit licite celebrare aut communicare, cum sit recte dispositus. Et ratio est, quia absolutio a peccatis, et infusio gratiæ potest per accidens haberi remanente censura, cum gratia non sit incompatibilis cum ipsa censura, ut si ex inculpabili ignorantia aut inadvertentia pœnitens censuram non confiteatur; vel confessarius inferior censuræ inscius aut ignarus, aut ex oblivione, seu aliter, eum solum a peccatis absolvat; ergo etiam si in tali casu urgentis necessitatis celebrandi, aut communicandi pœnitens aliunde dispositus, in defectu superioris, aut confessarii potentis, scienter confiteatur confessario inferiori impotenti absolvere a censura reservata; quia pro tunc pœnitens facit quantum potest, et lex ecclesiastica censuram imponens, non præsumitur obligare cum tanto detrimento

(32. Quamvis enim regulariter, et per se loquendo non possit excommunicatus absolvi a peccatis nondum absolutus ab excommunicatione, per accidens tamen in supradicta et simili necessitate potest absolvi a peccatis nondum absolutus ab excommunicatione reservata occulta. Et ratio est; quia sicuti lex jejunii, et audiendi missam non obligat, cum jejunari et missa audiri non potest sine gravi damno, ita nec lex, quod absolutio excommunicationis occultæ præmittatur absolutioni a peccatis, obligat, quando, vel cum gravi scandalo, et nota infamiae omittenda esset celebratio, seu communicatio, vel missa celebranda, et Eucharistia percipienda foret sine absolutione sacramentali; cum omnes istæ sint leges ecclesiasticæ, quæ non obligant cum tanto detrimento. Nec ipse pœnitens in tali necessitate potest prius etiam ab excommunicatione reservata occulta absolvi ab inferiori confessario, cum iste carens potestate ordinaria vel delegata, nequeat ex communi doctorum sententia absolvere nec ab excommunicatione occulta reservata etiam in casu necessitatis, nisi necessitas sit extrema propter periculum mortis, in quo quivis simplex sacerdos in defectu confessarii approbati, juxta dicta sub verb. ABSOLUTIO, art. 1, num. 48 et seq. potest absolvere non solum a peccatis, sed etiam a censuris quomodocunque reservatis a concil. Trid., sess. xiv, *De sacr. Pœnitent.*, cap. 7. Dictum autem fuit notanter ab *excommunicatione occulta*, quia in nostro casu, si excommunicatio sit publica, absolutio ab ipsa debet præcedere absolutionem a peccatis, et non potest in necessitate celebrandi seu communicandi absolvi ab inferiori confessario; quia scandalum non esset, si pœnitens publice excommunicatus non celebraret, aut non communicaret; sed potius si celebraret aut communicaret.

(33. Nec valet objicere, quod si hoc esset, excommunicatio non privaret usu et perceptione sacramentorum, contra expressam prohibitionem in c. *Cum illorum* 22, et cap. *Si quem* 59, De sententia excommuni., et similibus. Non valet, inquam, quia citati sacri canones, alique similes privant utique usu et perceptione sacramentorum per se loquendo, per accidens autem, ut in supradictis casibus necessitatis urgentis, possunt illis non privare. Unde excommunicatus occultus in confessione integre, et cum dolore, ac vero proposito se accusans, in illis casibus reciperet sacramentum et gratiam, sed non perciperet de indulgentiis; extra vero casus urgentis necessitatis, nec celebrare aut communicare posset, sed remaneret sacris privatus sicut antea. Sic Joannes de la Cruz, *loc. cit.*, num. 6; Matthæuc., *cit.* lib. II, c. 36, num. 10, et alii supracitati.

(34. Nec valet etiam objicere, quod si pœnitens in tali urgente necessitate potest ab inferiori confessario absolvi etiam a reservatis habentibus adnexam censuram reservatam, deberet etiam posse absolvi ab ipsa censura reservata, sicuti potest absolvi pœ-

nitens in extrema necessitate articuli mortis. Non valet, inquam, quia magna intervenit differentia inter utramque necessitatem; in extrema enim necessitate articuli seu periculi mortis nulla remanet reservatio, adeo ut quilibet simplex sacerdos, in defectu alterius jam approbati, possit tunc tanquam cum omnimoda facultate approbatus, absolvere pœnitentem a quibusvis peccatis et censuris quomodocunque reservatis, ut expresse statuit conc. *Trid.*, sess. xiv, *De sacr. Pœnitent.*, cap. 7. Nec si convalescat, elapsa tali extrema necessitate, tenetur postea iterum confiteri aut comparere coram superiore pro nova absolutione impetranda, quia jam directe et plene absolutus est ab omnibus peccatis et censuris quomodocunque reservatis; et solum tenetur se sistere superiori in casu, quo fuerit irretitus censura reservata, non ut iterum a censura absolvatur, cum jam in tali articulo fuerit pro foro interno ab ipsa directe et plene absolutus, sed duntaxat ut ipsius superioris mandatis pareat, pœnitentiam, vel remedium ab ipso accipiat, et in foro externo satisfactionem exhibeat: ex cap. *De cetero* 11, c. *Ea noscitur* 13, c. *Quo de his* 26, c. *Quamvis* 58, De sent. excommunicat., et ex bulla Cœnæ, § *Ceterum*, juxta dicta in verb. ABSOLUTIO, art. 1, num. 53, 54 et 55. At vero in dicta urgente necessitate celebrandi aut communicandi, remanet adhuc reservatio, ita ut pœnitens in ipsa a confessario inferiore non absolvatur a peccatis reservatis, nisi indirecte, quatenus absolvetur ratione concomitantiae cum peccatis non reservatis directe absolutis ex vi absolutionis directe cadentis super ipsa peccata non reservata, cum non possit unum peccatum sine alio remitti; nam gratia sanctificans omnia expellit, ut habetur ex concil. Tridentino, sess. xiv, cap. 5. *De sacr. Pœnitentiæ*; et nullimode, nec indirecte, remaneat absolutus a censura reservata; ita ut ad differentiam absoluti in articulo mortis teneatur ipse se sistere superiori aut confessario prædito necessaria facultate, ut ab ipso recipiat absolutionem directe a peccatis reservatis, a quibus fuit tantum indirecte a confessario inferiori absolutus, et a censuris reservatis, a quibus nullo modo fuit absolutus. Neque in tali urgente necessitate absolvi potest a simplici sacerdote nondum ad confessiones excipiendas approbato, sicuti potest absolvi pœnitens in extrema necessitate articuli seu periculi mortis, ut docent Gobat, tract. 7, num. 381; Palaus, tract. 23, p. 13, § 7; Sporer, *loc. cit.*, num. 358, et alii recte dicentes, quod id non permittit usus et consuetudo Ecclesiæ; non enim in tali casu est par nec tanta necessitas, ac in articulo mortis, cum in hoc articulo id solum permittat Ecclesia, et *Trid. conc.*, c. sess. xiv, *De sacram. Pœnit.*, c. 7. « Ne hac occasione aliquis peccet; » quod evenire non potest extra dictum articulum, extra quem concil. ipsum dicit, quod simplices sacerdotes nihil possint. Imò neque in ipso mortis articulo potest simplex

sacerdos absolvere, si adsit confessarius approbatus promptus ad confessionem moribundi excipiendam, ut dictum fuit sub verb. ABSOLUTIO, art. 1, num. 51 et 52.

(35. Pœnitens in extrema necessitate articuli seu periculi mortis, habens unicum casum reservatum, sine ullis aliis peccatis, sive mortalibus, sive venialibus, potest directe absolvi a simplici sacerdote seu confessario inferiori sine ullo onere comparandi coram superiore seu delegato, si convalescat, nisi habeat adnexam censuram reservatam, juxta superius dicta. At vero in urgente necessitate celebrandi seu communicandi, nec directe, nec indirecte potest absolvi a confessario inferiori: non directe, quia ad id facultatem non habet confessarius inferior; nec indirecte, quia nullum aliud habet, et confitetur peccatum non reservatum, ex cujus absolutionis vi per concomitantiam absolvatur; sed tunc debet sibi consulere, sicuti qui non habet copiam confessarii, ut evadat in gratia per contritionem, sicque non præmissa confessione celebret aut communicet. Suarez, disp. 30, sect. 3; Layman, *loc. cit.*, cap. 12, num. 11; Felix Potestas, *loc. cit.*, num. 3125; Sporer, *loc. cit.*, num. 757, et, ipso teste, alii moderni passim.

(36. Consultius tamen est in tali casu ob difficultatem eliciendi actum contritionis, imò necessariam est, præsertim si velit pœnitens obtinere absolutionem indirectam ab ipso peccato reservato, putans se non esse sufficienter de ipso contritum, confiteri simul cum ipso aliquod peccatum veniale, vel mortale jam antea confessum, ut sic a d. confessario inferiori absolvatur directe ab istis et ratione concomitantiae ex vi talis absolutionis, indirecte absolvatur ab ipso peccato reservato, alioquin nulla adesset materia idonea absolutioni directæ, nec consequenter indirectæ: et aliunde adimpleret præceptum de præmittenda confessione communioni, ad quod saltem per accidens esset astrictus etiam in tali casu, si putaret se non esse sufficienter contritum de ipso peccato reservato. Sic cum aliis cardinalis de Lugo, *De eucharistia*, disp. 14, sect. 5, num. 98; Gobat, *loc. cit.*, num. 381; Sporer, *loc. cit.*, num. 358; Matthæuc., *Cautela confessarii*, lib. I, cap. 8, num. 44, et alii, cum semper tamen onere comparandi coram superiore seu confessario ad id facultatem habente, ad obtinendam absolutionem directam, ut supra dictum est.

(37. Qui confitetur alicui potenti directe absolvere a reservatis, et inculpabiliter obliviscitur alicujus reservati, potest postea a quovis confessario directe absolvi ab illo reservato obliato. Sic Covarruvias, Coninch., Ledesma, Navarrus, Reginald., Arriaga, Lessius, Tambur., Lugo, Herincx, Gobat, Busemb., et alii xx graves auctores cum Aversa, quæst. 17, sect. 8, et Viva, quæst. 11, art. 4 et 6, alique complures apud La Croix, lib. vi, part. II, num. 1449 et 1695; Felix Potestas, tom. I, part. IV, n. 3309, cum Mastro, Poncio, Diana, et com-

muniore doctorum, Matthæus. *Cautela confessarii*, lib. I, cap. 8, num. 13, testans de communi, sicuti etiam tenet, et de communi testatur card. de Lugo. *De pœnitentia*, disp. 20, sect. 7, num. 85 et seq. Et ratio est, quia jam ablata est reservatio ob intentionem implicitam virtuales seu interpretativam tam pœnitentis quam confessarii, quia pœnitens dum petit absolvi, virtualiter petit in quantum indiget, et confessarius intendit absolvere in quantum vi suæ jurisdictionis potest, et pœnitens indiget, juxta clausulam: *In quantum possum, et tu indiges*. Atqui confessarius potest a peccatis reservatis absolvere, et pœnitens indiget, ac absolvi vult ab omnibus peccatis, etiam reservatis, ergo tollitur omnis reservatio, etiam illius peccati inculpabiliter oblii. Limitant tamen valde probabiliter Gabriel, Angelus, Silvester, Rosella, Bonacina, cum Dicastillo, Suarez, Præposito, et aliis in solo casu, quo absolvens intendit eam reservationem tollere, quia ut cum aliis dicit Dicastill., *De pœnitentia*, dist. 11, num. 14, non tollitur reservatio, si nulla fiat mentio reservatorum, nec adsit positiva intentio illam tollendi; cum tunc non videatur satisfieri intentioni superioris reservantis, quæ est, ut reservatum directe subji-ciatur clavibus, sicque ratione reservationis explicatæ, medicina conveniens imponatur ab illo, qui in reservata habet potestatem.

(38. Pœnitens, qui cum peccatis non reservatis habet casum reservatum a se ignoratum, et bona fide confitetur confessario non habenti facultatem in reservata, nec percipienti illum casum esse reservatum, absolvitur a non reservatis directe, et indirecte a reservato; cum onere tamen, quod, cognita reservatione talis casus, accedat ad confessarium habentem facultatem, ut ab ipso absolvatur directe. Si autem nullum aliud peccatum habeat et confiteatur solum ignoratum reservatum, tunc ab eo nec directe, nec indirecte remanet absolutus, ex defectu jurisdictionis confessarii, et materiæ pœnitentis, super quam cadat absolutio directa; et bona fides excusat quidem ipsum a sacrilegio, non vero quin, cognita reservatione, teneatur illud confiteri confessario habenti facultatem in reservata, juxta dicta supra n. 33 et 34.

(39. Pœnitens habens peccatum per se immediate reservatum sine adnexa censura, quamvis invincibiliter ignoraverit esse reservatum, non potest absolvi a confessario inferiori non habente facultatem in reservata: bene vero potest ab ipso absolvi, si peccatum non ratione sui, sed solum sit reservatum ratione adnexæ excommunicationis invincibiliter ignoratæ. Sic communior et verior doctorum sententia. Et ratio differentia est, quia reservatio non est pœna pœnitentis, sed restrictio jurisdictionis confessarii ipsum immediate respiciens, adeoque manus totaliter ligans, itaque sive peccator sciat, peccatum esse reservatum, sive non, semper fit confessarii jurisdictionis restricta. Excommunicatio vero est pœna

immediate respiciens pœnitentem, quæ ab ignorante inculpabiliter non incurritur, textu expresso in cap. *Si vero 4*, De sent. excommunicat., cap. *Ut animarum 2*, De constit. in 6; l. *Si ignorans 50*, ff. *Locati*, cum similibus; adeoque quamvis committens tale peccatum reservatum ratione excommunicationis ei adnexæ, coram Deo graviter peccet, tamen apud Ecclesiam non ligatur ipsa excommunicatione invincibiliter ignorata: cum ad ipsam incurrendam requiratur contumacia, quæ non adest in invincibiliter ignorante esse tali peccaminosæ actioni adnexæ a lege ecclesiastica excommunicationem.

(40. Confessarius non habens facultatem in reservata, dubitans post debitum examen, an peccatum a pœnitente confessum, sit reservatum, sive dubium sit juris, v. g. an sit lex reservans tale peccatum; sive dubium sit facti, v. g. cum scitur quidem tale peccatum, puta homicidium, abortum procuratum, adulterium, et hujusmodi, esse a lege reservatum, sed dubitatur, an fuerit commissum, vel simpliciter, vel secundum circumstantias, seu conditiones, quibus est reservatum, an revera sit homo occisus, an adverteat et deliberate, an ex pharmaco præbilito sit revera secutus abortum, an femina cognita, sit ligata vel soluta, sit consanguinea aut affinis, et hujusmodi: in utroque dicto dubio, sive dubium sit positivum, cum scilicet, adsunt rationes probabiles pro utraque parte, sive dubium sit negativum, cum videlicet pro neutra parte adsunt rationes probabiles, potest prudenter judicare in favorem pœnitentis, quod tale peccatum non sit reservatum, et ipsum absolvere; sic communis doctorum in casu dubii positivi, et satis communis in casu dubii negativi, teste Sporer, *loc. cit.*, n. 733, cum Henriquez, Suarez, Sanchez, Bonacina, card. de Lugo, Diana, Tamb. aliisque ibi citatis; Felix Potestas, tom. I, part. iv, c. 5, n. 3311, cum Mastrio, Leandro, Arsdekin, et aliis ibi allegatis; La Croix post Busemb., lib. vi, part. ii, n. 1599 in fine, et n. 1604, cum aliis ibi citatis; Gobat, tract. 7, num. 336, cum aliis ibi adductis. Et ratio est, quia res tam odiosa, ut reservatio, non est extendenda ad casus dubios, sed ad solos claros et perspectos, ac certe reservatos, arg. c. *Odia 15*, De regul. jur. in 6. Tum quia semper in dubiis benigniora præferenda sunt l. *Semper 56*, ff. *De regul. juris*, ac in re dubia benigniorem interpretationem sequi non minus justius quam tutius est. l. *Ea quæ 192*, ff. eod. *De regul. jur.*, et in ambiguis rebus humaniorem sententiam sequi oportet; l. *Si fuerit 10*, ff. *De rebus dubiis*.

(41. Nec valet objicere, quod Clemens VIII, an. 1601, die 9 Jan., prohibuit absolutionem a casibus non solum *clare*, sed etiam *dubie contentis* in bulla Cœnæ, adeoque, etc. Non valet, inquam, quia idem Clemens moderavit illud suum primum decretum per aliud editum die 29 Nov. 1602, in quo ea de re omisit illas particulas *clare vel dubie*

contentis, quod confirmat nostram sententiam de certitudine requisita ad reservationem, ut cum multis tradit Gobat, *loc. cit.*, n. 337; La Croix, *loc. cit.*, n. 1604; Verri-cell., tract. 8, q. 16, et Felix Potestas, *loc. cit.*, n. 3313, testans de communi.

(42. An autem si post confessionem ejusdem peccati dubii apud confessarium earentem potestate in reservata, pœnitens certo cognoscat suum peccatum revera fuisse reservatum, teneatur tunc recurrere ad habentem facultatem? Negant absolute Gobat, *loc. cit.*, num. 333, et alii apud ipsum, Mastrius, Leander et Sporer, *loc. cit.*, n. 714, et alii, quia, dicunt ipsi, absolutio non fuit data sub conditione: «Nisi postea constet peccatum esse vere reservatum,» sed absolute, atque tanquam sub eo dubio revera non reservatum, jam directe absolutum et remissum fuit; ex præsumpta enim voluntate superioris, quandiu peccatum est dubium, relinquatur jurisdictioni, cum non censeatur velle reservationem in dubio, nisi exprimat. Affirmant autem absolute alii citati et secuti a Felice Potestate, *loc. cit.*, n. 3312, etsi tale peccatum erat reservatum ratione sui, et non ratione censuræ adnexæ, tenet recte La Croix, *loc. cit.*, n. 1693, citans etiam card. de Lugo, disp. 20, a n. 20. Et ratio est, quia sicuti in casu necessitatis, aut si quis bona fide per inadvertentiam fuisset ab inferiore absolutus, reservatio non esset sublata, sed teneretur pœnitens, elapsa necessitate et cognito errore, recurrere ad superiorem; ita, et in hoc casu, sicuti dictum est supra n. 33, 34 et 35, et sub verb. *POENITENTIA SACRAMENTUM*, art. 2, n. 129, de peccato confesso ut dubio, et postea cognito ut certo; quæ sententia affirmativa est in praxi tenenda, quamvis sit probabilis etiam prima opinio negativa, ut asserit La Croix, *loc. cit.*, n. 1693, allegatis Sa, Hurtad., Portel., Sporer, Gobat, Dicastill. et aliis: ac satis probabilem dicit etiam cum aliis card. de Lugo, *loc. cit.*, n. 22 et seq.

(43. Qui a superiore petit et obtinet licentiam, sive per se, sive per confessarium, ut possit absolvi a reservatis, si post obtentam talem facultatem iterum committat alia peccata reservata, si petitio et confessio facultatis fuit ad certa reservata jam commissa, talis licentia non extenditur ad alia postea commissa; si vero fuit petita et obtenta facultas generatim, ut possit absolvi a reservatis, tunc facultas extenditur etiam ad posteriora reservata post obtentam facultatem commissa. Sic Lugo, Tamburin., Stoz., Dicastill., Gobat, Sporer citati et secuti a La Croix, *loc. cit.*, num. 1692, ubi cum Sporer, *loc. cit.*, n. 763, subjungit, quod id verum est, etiamsi pœnitens ex confidentiali illius gratiæ sæpius peccasset. Et universaliter docent Sanchez, Reginald., Lugo, Bonacina, Beja, Dicastill., Aversa, Navarr., Suarez, Henriquez, Filiuc., Bossius, Viva, cum ipso, l. *cit.*, n. 1451 et 1692, si quis ideo committat reservatum, quia jam est jubilæum, quia hoc peccatum specialiter non reservatur; in similibus tamen, præsertim extra

jubilæum, attente consideranda sunt verba petitionis et concessionis, et judicandum est juxta præsumptam mentem, et verba concedentis, et non aliter.

(44. Pueri usum rationis habentes ante annos pubertatis, nempe ante annum xiv, incurrunt casus reservatos. Card. de Lugo, *De sacrament. Pœnitentia*, disp. 20, n. 10, cum Homobono, Lazario et Florono ibi citatis; Tamburin., tom. II, pag. 40, *De casibus reservatis*, n. 5; Felix Potestas, tom. I, par. iv, n. 3306; La Croix, lib. vi, par. ii, n. 1691; Aversa, et alii apud ipsum, contra Paludanum, Grassium, et alios. Et ratio est, quia reservatio est medicina, quæ æque indigent impuberes ac puberes, ipsisque est valde utilis, ut a gravioribus peccatis deterreantur. Nullas autem dicti pueri impuberes incurrunt reservatas censuras, ut tenent ultra citatos doctores, Fagundez, Sa, et alii allegati et secuti a Felice, tom. I, pag. 3, n. 4591, contra Azorium, Vasquez, et alios volentes ipsos impuberes incurrere censuras latas a jure, licet non incurrant latas ab homine. Et ratio nostra est, quia ex c. *Pueris 1*, et c. *Referente 2*, De delictis puerorum, pueri infra annum xiv simpliciter eximuntur a pœnis. Unde ubi lex non distinguit, neque nos distinguere debemus. Cap. *Quia circa 22*, De privileg., l. *Non distinguemus 32*, ff. *De receptis arbitris*, l. *Præses 3*, ff. *De officio præsidis*, l. *De pretio 8*, ff. *De publiciana in rem action.* Tum quia in pœnis benignior est interpretatio faciendæ; c. *In pœnis 49*, De regul. jur. in 6, c. *Statutum 22*, De election. in 6, l. *Factum 135*, ff. *De regul. jur.*, l. *Cum quidam 19*, ff. *De liberis et posthumis*.

(45. * Societates quædam, ex vi suorum privilegiorum, non possunt ullo modo in quibusdam anni solemnitatibus eligere sibi confessarium, a quo a casibus episcopo reservatis, sine episcopi licentia absolvantur, ut præter decisiones sacræ congregationis ferunt litteræ Benedicti XIV, incip. *Pias Christifidelium* relatæ in tract. *De synodo dioc.*, l. v, § 9, nov. edit. *

(46. Denique accedentes in fraudem ad aliam dioccesim, ut absolvantur a reservatis suæ diocesis absolvi non possunt, ex Bulla Clementis X, incip. *Superna*. Ibid.

(47. Canonicus pœnitentiarius vi sui muneris nullam habet facultatem absolventi peccata episcopo reservata, ut a sacra congregatione Concilii decisum refertur, *ibid.*, § 8.

(48. Ad solum Romanum Pontificem, episcopos et prælatos inferiores habentes jurisdictionem quasi episcopalem cum territorio separato pertinet reservatio casuum ex doctrina concil. Trident. et decisionibus sac. congregationis. *Ibid.*, § 11.

(49. Quanquam reservatio fieri potest extra synodum, multa tamen suadent, ut potius in synodo fiat; ideo præsertim, quia non desunt theologi cum P. Roncaglia tenentes, leges ab episcopo latas extra synodum, eo cessante, cessare, cum ea tantummodo, quæ in synodo fiunt ab episcopo, legis plenam auctoritatem obtineant. *Ibid.*, § 3.